

Nr druku 292-1
..... 12 grudnia 2007 r.

**Informacja o realizacji zadań związanych z ubieganiem się miasta Lublin
o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku**

Na podstawie § 4 Uchwały Nr 76/VI/2007 Rady Miasta Lublin z dnia 15 marca 2007 roku w sprawie ubiegania się o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku przez Gminę Lublin przedstawiam informację o realizacji zadań związanych ze staraniami Miasta Lublin o uzyskanie tytułu „Europejskiej Stolicy Kultury” w roku 2016.

W roku 2007 podjęto działania polegające na:

1. zbadaniu potencjału Lublina w kontekście ubiegania się Miasta Lublin o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w roku 2016,
2. stworzeniu podstaw formalnoprawnych umożliwiających staranie się o zdobycie tytułu Europejskiej Stolicy Kultury,
3. przygotowaniu elementów wizerunku Lublina jako miasta starającego się o tytuł „Europejskiej Stolicy Kultury”,
4. przygotowaniu założeń organizacyjnych i zaproponowaniu podziału zadań pomiędzy podmioty zaangażowane w realizację tego przedsięwzięcia.

Ad. 1.

1. Przeprowadzono gruntowną analizę dokumentów Unii Europejskiej związanych z przyznawaniem tytułu Europejskiej Stolicy Kultury.
2. Przeprowadzono kilkadziesiąt rozmów konsultacyjnych z przedstawicielami lubelskich środowisk kulturotwórczych, urzędnikami Miasta i Regionu, ekspertami, w wyniku których powstał Raport (załącznik nr 1). Dokument wskazuje możliwe trendy w lubelskiej kulturze oraz przedstawia wartości dziedzictwa Lublina, które mogą stanowić podstawę do opracowania programu Lublina w konkursie o tytuł „Europejskiej Stolicy Kultury” w roku 2016.
3. Raport powyższy zawiera również opis podstawowych instrumentów niezbędnych w staraniach o tytuł „Europejskiej Stolicy Kultury” oraz proponowany harmonogram realizacji najważniejszych działań.

Ad. 2.

1. Przygotowano treść Uchwały wraz z uzasadnieniem, którą Rada Miasta Lublin podjęła w dniu 15 marca 2007 roku. Akt ten otwiera formalną drogę Miastu Lublin do starania się o tytuł „Europejskiej Stolicy Kultury” w roku 2016 .
2. Przeprowadzono rozmowy, w wyniku których ustalono treść listu intencyjnego. List

podpisany przez Marszałka Województwa Lubelskiego oraz Prezydenta Miasta Lublin (załącznik nr 2) umożliwia podejmowanie współpracy z instytucjami kultury działającymi na terenie miasta, dla których organizatorem jest Samorząd Województwa Lubelskiego.

Ad. 3.

1. Opracowano koncepcję i zlecono budowę portalu internetowego „www.lublin2016.pl” (www.lublin2016.eu). Serwis w postaci relacyjnej bazy danych gromadzi szczegółowe informacje na temat wszystkich wydarzeń kulturalnych w Lublinie wraz z artykułami prasowymi na ich temat.
Portal działa od dnia 1 czerwca 2007. Podlega stałej rozbudowie o kolejne funkcje (bazy danych osób związanych ze środowiskiem lubelskim, osób spoza Lublina uczestniczących w lubelskich wydarzeniach kulturalnych, newslettery, które są aktywną formą promocji Lublina i jego kultury w Internecie, fora publiczne, będące przestrzenią dla kształtowania opinii publicznej). W związku z wyłonieniem Marki Lublin oraz dokonaniem wyboru znaku graficznego „Lublin2016 – Europejska Stolica Kultury” planowane jest dostosowanie szaty graficznej portalu oraz układu jego treści do całości działań promocyjnych i wizerunkowych Miasta. W chwili obecnej portal zawiera informacje na temat ponad 200 instytucji kultury funkcjonujących w Lublinie, o ponad 900 osobach związanych z lubelską kulturą, a także kilkaset recenzji i artykułów prasowych oraz dokumentów. (Dane liczbowe obrazują stan na dzień 1 grudnia br. i ich wartość stale wzrasta.) Misją portalu, od początku jego istnienia jest dostarczanie precyzyjnej i bieżącej informacji o wszystkich przedsięwzięciach kulturalnych w Lublinie, o ich organizatorach i uczestnikach. Portal korzysta dodatkowo z technologii pozycjonowania, która powoduje wysoki wskaźnik widoczności danych z Lublina w wyszukiwarkach internetowych typu „google”, „onet”, „live” etc. Jedną z największych zalet zastosowania tej technologii jest to, że internauci poszukując informacji o ważnych postaciach życia kulturalnego, w tym również tych o pozycji ogólnopolskiej i międzynarodowej, odnajdują informacje o ich zaangażowaniu w przedsięwzięcia odbywające się w Lublinie.
2. Stworzono elektroniczny system dystrybucji informacji o lubelskim życiu kulturalnym w dwóch podstawowych formach:
 - a) newsletterów rozsyłanych lokalnie i ponad lokalnie w zależności od charakteru informacji,
 - b) oprogramowania umożliwiającego współpracę z innymi portalami kulturalnymi i informacyjnymi oraz prezentację danych gromadzonych w systemie portalu lublin2016.pl na innych stronach internetowych, zwielfokrotniając tym samym ich zasięg.
3. Wsparto organizacyjnie i merytorycznie wybrane wydarzenia kulturotwórcze, kluczowe dla wizerunku miasta kandydującego do tytułu „Europejskiej Stolicy Kultury” między innymi: „Noc Kultury”, „U honorowanie Rity Gombrowicz tytułem Honorowego Obywatela Miasta Lublin”, „Europejski Rok Dialogu Międzykulturowego”, „Sztuka Dialogu w Lublinie”.
4. Odbyły się 3 publiczne spotkania prezentujące różne aspekty lubelskiej kultury, jej potencjału oraz możliwości związanych z ubieganiem się o tytuł „Europejskiej Stolicy

Kultury”. Pierwsze z nich poświęcone było perspektywom finansowania kultury w najbliższych latach, drugie – zagadnieniom nowych przestrzeni dla kultury w mieście, trzecie – zagadnieniom i problemom związanym z promocją „młodej” lubelskiej kultury, debiutantów, programów adresowanych do małych społeczności.

5. Rozpoczęto cykl prezentacji twórczości najważniejszych artystów Lublina na nośnikach reklamowych.
6. Przygotowano koncepcję promocji Lublina poprzez najważniejsze wartości, osoby i wydarzenia lubelskiej kultury. Na skalę ogólnopolską działania promocyjne będą realizowane w roku 2008. W ramach tej kampanii przewiduje się: prezentację postaci Leszka Mądzika, który obchodzić będzie 40-lecie pracy twórczej, promocję Międzynarodowego Festiwalu „Konfrontacje Teatralne”, Międzynarodowych Dni Filmu Dokumentalnego „Rozstaje Europy”, Nocy Kultury, Festiwalu Smaków, Festiwalu „Najstarsze Pieśni Europy”, „Misterium Światła i Ciemności”.

Ad. 4.

1. Jak wynika z Decyzji Nr 1622/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. ustanawiającej działanie Wspólnoty na rzecz obchodów „Europejskiej Stolicy Kultury” kluczowe do zorganizowania są dwa obszary programowe. Postanowiono zaprosić do współpracy dwie instytucje kultury, dla których organizatorem jest Miasto Lublin. Instytucje te miałyby w 2008 roku opracować i rozpocząć realizację koncepcji programowych w zakresie:
 - prac nad dziedzictwem kulturowym Lublina – Ośrodek Brama Grodzka – Teatr NN
 - prac nad zdynamizowaniem i skoordynowaniem współczesnego życia kulturalnego miasta – Centrum Kultury.
2. Wydział Kultury Urzędu Miasta Lublin sporządzi zamówienie na przygotowanie stosownej prezentacji oraz dokumentów stanowiących wnioski w konkursie o tytuł „Europejskiej Stolicy Kultury”. Wniosek sporządzany jest w oparciu o zapisy Decyzji Nr 1622/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. ustanawiającej działanie Wspólnoty na rzecz obchodów „Europejskiej Stolicy Kultury”. Struktura organizacyjna Wydziału Kultury została dostosowana do realizacji tego zadania oraz innych czynności podejmowanych w związku ze staraniami o tytuł „Europejskiej Stolicy Kultury”.
3. Przeprowadzanemu przez Miasto otwartemu konkursowi ofert na realizację zadań w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji różnych form upowszechniania kultury (zadanie realizowane przez Wydział Kultury Urzędu Miasta Lublin) nadano priorytety wynikające z Decyzji Nr 1622/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. ustanawiającej działanie Wspólnoty na rzecz obchodów „Europejskiej Stolicy Kultury”. Profil oczekiwanych zadań określono jako:
 - wyjątkowe w skali kraju,
 - o wysokiej jakości artystycznej,
 - mogące wzbudzić zainteresowanie uczestnictwem w nich osób spoza Lublina i Lubelszczyzny,

- podkreślające europejski wymiar dziedzictwa kulturowego Lublina oraz lubelskiego życia kulturalnego,
 - angażujące środowiska lubelskich twórców w wydarzenia o randze międzynarodowej, szczególnie związanych z krajami Unii Europejskiej,
 - uwzględniające działania sprzyjające rozwijaniu współpracy z Ukrainą, w tym w szczególności podkreślające związki partnerskie Lublina ze Lwowem,
 - skutkujące podniesieniem jakości życia mieszkańców miasta poprzez zapewnienie dostępu do dóbr kultury wysokiej jakości szerokiemu gronu odbiorców,
 - skutkujące wzmocnieniem wizerunku Lublina jako miasta o szczególnym znaczeniu na kulturalnej mapie Polski.
4. Kancelaria Prezydenta Miasta Lublin (Biuro Marketingu Miasta) zamówi przeprowadzenie kampanii promocyjnej związanej ze wzmocnieniem wizerunku Lublina jako miasta kultury. Kampania ta łączyć się będzie z szerszą realizacją promocji Marki Lublin. Dwie akcje promocyjne zespolone w jeden system pozwolą na wykorzystanie efektu synergii i uniknięcie konkurencji między znakami oraz pozwoli uniknąć informacyjnego bałaganu. Lubelska kultura jest podstawową wartością budującą Markę Lublin. Z uwagi na fakt, że profesjonalnie prowadzony proces tworzenia marki i znaku jest niezmiernie kosztowny i pracochłonny zdecydowano się na przeprowadzenie wspólnego postępowania w tym zakresie. Obecnie zakończono prace wyłaniania marki Lublin i zamówiono znak graficzny „Lublin 2016 – Europejska Stolica Kultury”, który stanie się podstawą działań promocyjnych i wizerunkowych w roku 2008.
5. W porozumieniu z władzami Lwowa uruchomiono przygotowania do realizacji programu edukacyjnego dla menedżerów i animatorów kultury pochodzących z Ukrainy i z Polski. Realizowany program zakłada współuczestnictwo reprezentantów obydwu stron i wspólny proces edukacyjny. Z jednej strony podniesie kompetencje w zakresie zarządzania, z drugiej - stan wzajemnej wiedzy i zrozumienia umożliwiający dobrą współpracę. W listopadzie 2007 odbyła się pierwsza robocza sesja w ramach projektu.

Lublin2016 Europejska Stolica Kultury

Cel raportu: opis zasobów i potencjału Lublina i wskazanie podstawowych elementów strategii dla kultury i założeń długoterminowej polityki kulturalnej miasta.

Raport powstał w oparciu o analizę aktualnych i możliwych instrumentów realizacji polityki kulturalnej Lublina (w tym głównie miejskich instytucji kultury) oraz rozmowy z reprezentantami środowisk kulturalnych i kulturotwórczych miasta i regionu.

Pomocnym przy opracowaniu wniosków z niniejszego raportu są także prowadzone równoległe badania wizerunkowe miasta oraz prace i publiczna debata nad przyszłą marką Lublina.

Raport niniejszy, który stanowić ma załączek tworzonej strategii rozwoju powstaje w przekonaniu, że **niedostatek myśli strategicznej i wynikających z niej programów integrujących różne dostępne narzędzia wokół procesów rozwojowych grozi zaprzepaszczeniem niepowtarzalnej historycznej szansy, jaka towarzyszy definiowaniu roli i znaczenia Polski w ramach Unii Europejskiej. Istotność towarzyszących tym procesom programów i funduszy mogących służyć rozwojowi i modernizacji jest szczególnie widoczna w mieście i regionie takim jak Lublin i Lubelszczyzna, gdzie wskaźniki rozwoju są jednymi z najniższych w Unii, a istniejący, możliwy do zdiagnozowania potencjał do rozwoju nie został dotąd skutecznie pobudzony.**

Raport powstaje w momencie, gdy niedawno wyłoniona nowa administracja miejska zbliża się do konkluzji procesów restrukturyzacyjnych. W obszarze szeroko rozumianej kultury proces ten powiązano merytorycznie z podjęciem przez miasto wysiłków na rzecz uzyskania tytułu Europejskiej Stolicy Kultury w roku 2016. Podjęta dnia 15 marca 2007 roku uchwała Rady Miasta stanowi polityczne otwarcie drogi w kierunku nadania polityce kulturalnej miasta czytelnego kierunku i prowadzenia dalszych czynności związanych z reorganizacją wobec tak pojętego celu, jakim jest z jednej strony sam tytuł Europejskiej Stolicy Kultury, a z drugiej – dla kondycji miasta bardziej istotnej – strony: przygotowanie strategii rozwoju kultury w mieście oraz przygotowanie założeń długoterminowej polityki kulturalnej miasta. W roku 2017 przypada 700 rocznica nadania Lublinowi praw miejskich, zatem de facto rok ten i związane z nim wydarzenia promocyjne i kulturalne uznać należy za konkluzję okresu opisanego jednorodną strategią,

jednocześnie otwierając kolejny etap. Najbliższe 10 lat w tym kontekście należałoby poświęcić uporządkowaniu wiedzy o zasobach, opracowaniu i wdrożeniu wynikających z przyjętej strategii programów zorientowanych wokół trójkąta: kultura-wiedza-turystyka (i związane z nią usługi). Rok 2017 i związana z tym szansa na wzmocnienie wizerunku miasta stanowiłby dobry punkt otwarcia etapu skoncentrowanego na promocji i utrwaleniu efektu wypracowanych rozwiązań.

Refleksję nad składnikami strategii rozwoju miasta w kontekście starań o uzyskanie tytułu Europejskiej Stolicy Kultury (która w dokumencie tym będzie dalej zwana „Starecją2016”) pogrupować należy w trzech podstawowych obszarach, stanowiących jednocześnie propozycję porządku w zakresie działań perswazyjnych i wizerunkowych mających na celu wypracowanie sukcesu Lublina. Obszary te to: dziedzictwo, oferta kulturalna i związana z nią dynamika życia kulturalnego oraz „wartość dodana” - programy i inwestycje do zrealizowania w ramach przyjętej strategii (szczególnie w kontekście roku 2016).

Dziedzictwo, a w tym:

Dziedzictwo Lublina, które ma wymiar szczególny i dotąd słabo doceniony. Zgłoszona przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego propozycja wpisania Lublina na powstającą Listę Dziedzictwa Europejskiego wydobywa w sensie symbolicznym i promocyjnym podstawowe jego elementy: *„kościół pod wezwaniem św. Stanisława wraz z Klasztorem Dominikanów, kościół Św. Trójcy, pomnik Unii Lubelskiej (miasto symbolizujące europejskie idee integracyjne, ponadnarodowe dziedzictwo demokracji i tolerancji oraz ideę dialogu kultur między Wschodem a Zachodem; w 1569 roku w Lublinie podpisana została unia polsko-litewska, w wyniku której powstał dość jednolity wielonarodowy organizm państwowy, swoją rozległością w Europie ustępujący jedynie ówczesnej Rosji)”* (z komunikatu biura prasowego MKiDN). Wartością niewykorzystaną pozostaje w tym zakresie całe lubelskie Stare Miasto. W zakresie jego rewitalizacji posłużyć się można dwiema drogami: „ekskluzywną” - bardziej inwazyjną społecznie, idącą w stronę wykorzystania tej unikatowej w skali kraju zaniedbanej strefy piękna jako przestrzeni o funkcjach specjalnych (turystycznych, kulturotwórczych, etc.) lub „społecznościową” - zakładającą istotny udział obecnych mieszkańców, ich istotnego włączenia w procesy rewitalizacyjne.

Dziedzictwo Lubelszczyzny, a więc z jednej strony dziedzictwo kultury tradycyjnej obszarów wiejskich, z drugiej strony dziedzictwo kultury dworów i zespołów pałacowych ulokowanych zarówno w obszarach wiejskich, jak i małych miasteczkach. Obszary te i wartości w nich reprezentowane mają ogromny potencjał do wykorzystania w zakresie prac nad produktem regionalnym, w szczególności produktem turystycznym.

Dziedzictwo Majdanka, pamięć związana z wciąż jeszcze nie do końca zrozumiałym i przeżyтым

doświadczeniem wspólnej europejskiej historii, pamięć Zagłady oraz pamięć ideologii stojących w największej sprzeczności z tą konstelacją wartości, które postrzegane są jako konstytutywne dla europejskiej cywilizacji – szczególnie w okresie, gdy Europa toczy debatę nad swoim wspólnym dziedzictwem, tożsamością i źródłami wspólnoty. Majdanek symbolizuje obszar, na którym hitlerowskie obozy śmierci ulokowane zostały szczególnie gęsto, i na którym ze względu na silnie wielokulturową społeczność (w tym głównie dużą społeczność żydowską) narzędzia holocaustu przybrały wyjątkową brutalność i metodyczność. Dziedzictwo tego doświadczenia stanowi nie spotykaną gdzie indziej inspirację do refleksji, której nie może zabraknąć w procesie europejskiej integracji i które ma wciąż decydujący wpływ na kondycję naszej cywilizacji, naszej pamięci i naszego człowieczeństwa. Lublin jako Europejska Stolica Kultury miałaby niezwykle szansę wprowadzenia tego wątku do debaty nad zjawiskami, bez których współczesnej Europy nie sposób zrozumieć. Majdanek w tym kontekście powinien się kanwą do powołania zupełnie nowej zinstytucjonalizowanej formy refleksji nad kondycją człowieka i cywilizacji. W tym kontekście szczególnie ważnym powinno być wykorzystanie dorobku i metody pracy z dziedzictwem stworzonej przez Ośrodek Brama Grodzka – Teatr NN oraz włączenie w ten nurt refleksji instytucji wyznaniowych żydowskich oraz chrześcijańskich – katolickich i prawosławnych.

Życie kulturalne i oferta kulturalna miasta i regionu

Zarówno badania wizerunkowe, jak i rozmowy przeprowadzone na potrzeby niniejszego raportu potwierdzają fakt, że Lublin jest miastem nie odkrytym. Także pod względem jakości i dynamiki życia kulturalnego i oferty kulturalnej miasta i regionu. Z przeprowadzonych w ramach przygotowywania niniejszego raportu rozmów z reprezentantami szeroko rozumianych środowisk kulturotwórczych wynika, że prawie każda instytucja czy prawie każdy realizowany w mieście program, festiwal, wydarzenie ma potencjał rozwoju. Realizatorzy wskazują przede wszystkim na trudności finansowe oraz brak wsparcia ze strony administracji, a także złą infrastrukturę komunikacyjną i turystyczną Lublina jako przyczyny zatrzymania rozwoju swoich programów i inicjatyw.

Wielką, nierealizowaną szansą Lublina jest uczynienie z niego miasta przyjaznego twórczości. Znane są przypadki opuszczania miasta i regionu przez twórców (czasem całe grupy – np. teatralne), które w Lublinie nie znalazły przestrzeni do pracy i możliwości instytucjonalnego wsparcia.

Kolejną „niewykorzystaną rezerwą” jest silniejsza integracja instytucji kultury miasta i regionu i generowanej przez nie oferty z wizerunkiem miasta. W niektórych wypadkach powinno to oznaczać stworzenie warunków dla silniejszego zaistnienia zjawisk pochodzących z Lublina i Lubelszczyzny, a znanych bardziej na świecie (np. „Gardzienice” czy Scena Plastyczna KUL), a które z różnych powodów w mieście praktycznie nie istnieją.

Historia lubelskiego teatru studenckiego (potem zwanego również „poszukującym”, „otwartym”, „alternatywnym”) i pozycja Teatru Provisorium/Kompanii Teatr oraz festiwali „Konfrontacje” i „Sąsiedzi” upoważniała by do stworzenia z Lublina stolicy tego typu zjawisk, lub choćby dostrzegalnym na mapie miejscem refleksji w tym zakresie.

Znaczący w ogólnopolskim (i w pewnej skali także międzynarodowym) planie imprez filmowych Festiwal „Rozstaje Europy” zdaje się sam „dobijać się” o swój ponad lokalny wizerunek. Włączenie go w plan wizerunkowy miasta przyniosłoby korzyść po obu stronach.

Pozycja Galerii „Białej” wśród najważniejszych ośrodków prezentujących sztukę współczesną najwyższej próby w Polsce to również przykład słabo wykorzystanego potencjału.

W kolejnej fazie prac powstać powinna kompleksowa lista tego typu słabo wykorzystanych wartości opatrzona propozycjami konkretnych działań w celu zmiany tego stanu rzeczy. Pojawiające się w tym zakresie innowacyjne propozycje, jak choćby stworzenie bardzo nowoczesnego mobilnego systemu ekspozycyjnego oraz mobilnej przestrzeni teatralnej, co pozwoliłoby galerii i teatrom zaistnieć w dowolnej przestrzeni w mieście świadczą o tym, że ze znalezieniem rozwiązań wśród lubelskich twórców i ludzi kultury nie będzie trudności. Uporządkowania wymaga polityka kulturalna miasta i zestaw narzędzi, którymi będzie realizowana.

Na Wschodzie – Lublin, Lublin – brama Wschodu...

Takie hasła wizerunkowe miasta już funkcjonują w obiegu społecznym. Przeprowadzone w ramach przygotowywania raportu rozmowy potwierdzają, że ten kierunek geograficzny i kulturowy nie jest dla Lublina obojętny. Lublin jako Europejska Stolica Kultury mógłby reprezentować najciekawszy ośrodek metropolitalny istniejący wzdłuż wschodniej zewnętrznej granicy Unii Europejskiej. Wokół tego faktu, że Europa jako twór polityczny ma gdzieś swoje sztywne granice można zbudować szereg inspirujących programów. Można formułować tezy o kierunkach dalszego rozszerzania europejskiej wspólnoty, bądź stawiać pytania o jej rzeczywisty kulturowo uzasadniony brzeg. I w jednym i w drugim kontekście miasto Lublin mogłoby stać się wizytówką tego, co dzieje się za bliską granicą. W obu sytuacjach bowiem aktualne pozostają pytania o europejskość takich metropolii, jak Lwów czy miast, jak Grodno. Pytania o wspólne europejskie dziedzictwo na tym pograniczu nabierają szczególnej mocy, bo mogą mieć przecież wymiar rozstrzygający. Pewnie nie będzie lepszej historycznie okazji, aby próbować dotrzeć z tą misją do europejskiej opinii. Wystąpienie o tytuł w sytuacji posiadania w tym zakresie partnerstwa ze Lwowem byłoby najdalej idącą formą promocji otwartego rozumienia Europy.

W sensie konkretnych działań programowych rozważyć należy zdefiniowanie dla Lublina, w ramach jego

polityki kulturalnej, misji przybliżania tego, co w kulturze Ukrainy czy Białorusi najistotniejsze i najbardziej twórcze. Twarda granica powoduje, że do Lwowa i innych ukraińskich ośrodków trafiają tylko wybrani i zdeterminowani. Gdyby Lublin uruchomił regularny program promocji i prezentacji kultury zza wschodniej granicy mogłoby to jakościowo bardzo zwiększyć jego atrakcyjność dla badaczy, ludzi kultury i turystów. Lublinowi i jego środowiskom dałoby szansę na rozwój w dialogu, a lubelskim instytucjom kultury nadałoby nowy wymiar.

Wartość dodana

Sfera programowa, którą zdynamizować powinien konkurs na najlepsze, zgodne z priorytetami „Strategii2016” projekty kulturalne i kulturotwórcze, stanowiące bądź to rozszerzenie istniejących dobrych programów i przedsięwzięć o elementy dotąd nieosiągalne czy niemożliwe do realizacji, czy też propozycje zupełnie nowych rozwiązań. Istotnym kryterium przy wyborze programów do realizacji powinna być ich innowacyjność, którą można będzie wykorzystać w procesie budowania wizerunku miasta. Odbiór zewnętrzny miasta ewidentnie bowiem poprawia się w miarę jego poznawania (wynika to z prowadzonych badań nad wizerunkiem Lublina). Istotnym zatem jest stworzenie mechanizmów zwracających w szczególny sposób uwagę na zjawiska, które mają miejsce w Lublinie. Do priorytetowych obszarów programowych zaliczyć przede wszystkim należy:

- innowacyjne programy służące pracy nad wydobyciem i prezentacją dziedzictwa kulturowego (opisanego wcześniej w trzech aspektach: dziedzictwa miasta, regionu i szczególnego zobowiązania, jakie stanowi szeroko pojęte dziedzictwo Majdanka),
- programy wzmacniające wizerunek wydarzeń kulturalnych Lublina jako tych, które stawiają na wysoką jakość artystyczną i intelektualną – nie poddając się przy tym „terrorowi popularności”; ten element wizerunku lubelskiej kultury należy uznać za dostrzegalny w skali całego kraju i także z tego powodu warty wzmocnienia,
- programy tworzące atrakcyjną ofertę kulturalną (szczególnie w miesiącach letnich), które mogą skutkować podniesieniem atrakcyjności Lublina w oczach turystów; w tym zakresie Lublin jest dziś głównie „miastem studenckim” i to właśnie pod kątem obecności w mieście studentów buduje się kalendarz najważniejszych wydarzeń (festiwali) kulturalnych – takie ułożenie kalendarza powoduje marginalizowanie szans związanych z okresem letnim i potencjałem tkwiącym w ruchu turystycznym.

Osobny proces (konkurs) dotyczyć powinien wyłonienia jednego lub dwóch wydarzeń wizerunkowych miasta. W chwili obecnej nie istnieje bowiem jednoznacznie kojarzone z Lublinem wydarzenie, które w skali ogólnopolskiej czy międzynarodowej mogłoby stanowić o jego wizerunku. Kwestią do rozstrzygnięcia w ramach procedury wyłonienia takiego wydarzenia powinno być, czy powinno to być jedno z obecnie już realizowanych wydarzeń, które należy tylko zaopatrzyć w odpowiednie cechy wydarzenia wizerunkowego, czy też wyłonić należy zupełnie nowe zjawisko.

W zakresie tworzenia programów, które stać się mają osią wniosku o nadanie Lublinowi tytułu Europejskiej Stolicy Kultury priorytety zdefiniowane zostały w Decyzji Nr 1622/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. ustanawiająca działanie Wspólnoty na rzecz obchodów „Europejskiej Stolicy Kultury” w latach 2007–2019. Zgodnie z powyższą Decyzją prezentowany w ramach wniosku program kulturalny spełniać winien następujące kryteria, podzielone na dwie kategorie: „Wymiar europejski” i „Miasto i obywatele”, przy czym w odniesieniu do „Wymiaru europejskiego” celem programu jest:

- a. wzmocnienie współpracy w każdym sektorze kultury między operatorami w dziedzinie kultury, artystami i miastami z danego państwa członkowskiego i innych państw członkowskich;
- b. podkreślenie bogactwa różnorodności kulturowej w Europie;
- c. uwypuklenie wspólnych aspektów kultury europejskiej;

natomiast w odniesieniu do „Miasta i obywateli” celem programu jest:

- a. wspieranie udziału mieszkańców danego miasta i jego okolic oraz zwiększenie zainteresowania miastem z ich strony oraz ze strony obywateli mieszkających za granicą;
- b. trwałość i stanowienie integralnej części długofalowego rozwoju kulturalnego i społecznego miasta.

Kryteria zdefiniowane dla miast ubiegających się o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury traktować należy jako ogólne środowisko wartościujące przy tworzeniu specyficznej dla Lublina strategii rozwoju. W kontekście starań o uzyskanie tytułu i związanej z tym oczekiwanej wartości dodanej pamiętać należy także o zapisach Artykułu 3 cytowanej Decyzji, a w szczególności punktach:

trzecim – stanowiącym, że: „Program jest zgodny z wszelkimi strategiami lub politykami kulturalnymi danego państwa członkowskiego oraz, jeżeli jest to właściwe ze względu na system instytucjonalny państwa członkowskiego, ze wszelkimi regionalnymi strategiami kulturalnymi, pod warunkiem że takie strategie lub polityki nie zmierzają do ograniczenia liczby miast, które mogą być brane pod uwagę przy wyznaczeniu Europejskiej Stolicy Kultury na podstawie niniejszej decyzji.”

piątym - „Programy miast wyznaczonych na ten sam rok są ze sobą powiązane.”, który wskazuje na konieczność podjęcia rozpoznania i działań dyplomatycznych w zakresie możliwej współpracy z miastami hiszpańskimi, które kandydować będą do tytułu,

szóstym - „Miasta mogą podjąć decyzję o zaangażowaniu do swojego programu sąsiednich regionów.”, co w przypadku Lublina otwierać mogłoby drogę do sporządzenia wniosku zawierającego perspektywę współpracy z miastem Lwów i otaczającym go regionem.

Inwestycje

Chociaż w Decyzji Nr 1622/2006/WE nie ma bezpośrednio mowy o inwestycjach w twardą infrastrukturę, to jednak należy przyjąć, że niektóre działania zaplanowane (np. rewitalizacja Klasztoru Powizytkowskiego,

rekonstrukcja Starego Teatru, czy uwzględniając instytucje regionalne – dokończenie Teatru w budowie), bądź możliwe do zaplanowania (np. działania związane z rewitalizacją Starego Miasta, inne działania w zakresie rekonstrukcji zabytków, czy tworzeniu nowych przestrzeni dla kultury w mieście i regionie) powinny stać się elementem Strategii 2016 zarówno w jej rozumieniu węższym (jako działań zmierzających do uzyskania tytułu), jak i szerszym – mającym na celu strategiczne uporządkowanie działań rozwojowych miasta.

Wspomniana już wcześniej obserwacja, że w Lublinie brakuje przestrzeni dla kultury powinna zostać uwzględniona w zakresie priorytetów służących uporządkowaniu miejskiej przestrzeni. Włączenie do tych działań środowisk istniejących wokół organizacji obywatelskich (w tym korporacji zawodowych architektów i urbanistów, którzy już proponują nawiązanie do tradycji Komisji Dobrego Porządku i stworzenie społecznego ciała doradzającego Zarządowi Miasta w tym zakresie) oraz stworzenie jednolitej strategii rozwoju kultury miasta i regionu mogłoby dać impuls do pozyskania niezbędnych w tym zakresie środków.

Zaznaczyć przy tym należy, że wszystkie miasta, które były Europejskimi Stolicami Kultury wprowadzają ten wątek, a więc ilość, znaczenie i wartość twardych inwestycji w infrastrukturę kulturalną do dyskusji o kryteriach sukcesu zrealizowanych programów „stołecznych” obok takich kryteriów, jak ilość, jakość i znaczenie zrealizowanych specjalnie z tej okazji wydarzeń kulturalnych (w skali roku) oraz wartość finansowa całego programu i zrealizowanych inwestycji.

Biorąc pod uwagę fakt, że wszystkie wymienione inwestycje składają się na znaczne, liczone (łącznie) w setkach milionów złotych kwoty, a zakładając, że w ramach programów służących rozwojowi regionu i miasta pozyskiwanie tych środków w najbliższych latach może być wielokrotnione – Lublin mógłby uzyskać w tym zakresie bardzo dobry, pozycjonujący go w ścisłej czołówce miast Europy, wynik.

Lublin i Lubelszczyzna

Podstawowym instrumentem polityki rozwoju Unii Europejskiej jest region. Zatem każda strategia rozwoju miasta będącego jednocześnie stolicą regionu powinna uwzględniać nie tylko aspekty ściśle municypalne, ale również te, które odnoszą się do polityki regionalnej, a więc do funkcji metropolitalnych miasta. W Lublinie dodatkowo stanowią o tym jeszcze inne czynniki:

- w Lublinie organizatorem około połowy typowo miejskich istotnych instytucji kultury jest samorząd regionalny (filharmonia, największy teatr miejski, muzeum o typowo miejskich funkcjach, a w niektórych opiniach także część funkcji Wojewódzkiego Ośrodka Kultury),
- rozwinięta sieć mniejszych ośrodków miejskich na Lubelszczyźnie oraz niektórych instytucji kultury zlokalizowanych na wsi, wzięwszy pod uwagę fakt niewielkiej często odległości od Lublina sprawia, że

- siłą rzeczy wchodzą one w istotne relacje z miastem i powinny zostać ujęte w ramach działań i programów wynikających z polityki kulturalnej lubelskiej metropolii,
- kulturowa spójność oraz komunikacyjna bliskość miasta i regionu stwarzają wyjątkową okazję do tworzenia specyficznych rozwiązań w zakresie polityki kulturalnej oraz innowacyjnych produktów w zakresie turystyki edukacyjnej i turystyki kulturalnej łączących silne strony obydwu obszarów, jednocześnie zmniejszające ich niedostatki (np. bogata oferta kulturalna miasta w połączeniu z atrakcyjną infrastrukturą turystyczną – w tym głównie bazą noclegową – w okolicznych miasteczkach).

Należałoby zatem doprowadzić do uzgodnienia pomiędzy władzami obydwu samorządów zakresu współpracy w ramach realizowanej polityki kulturalnej czyniąc z regionu równorzędnego partnera w rozgrywce o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury oraz wspólnie przygotować zestaw narzędzi służących realizacji celów wynikających ze związanej z tym strategii.

Wyższe uczelnie, organizacje obywatelskie oraz instytucje wyznaniowe jako pełnoprawni partnerzy strategii rozwoju miasta i regionu

W kontekście możliwych do zdefiniowania tez polityki kulturalnej miasta należy zwrócić uwagę na fakt, że w Lublinie kilka istotnych instytucji kultury oraz realizowane przez nie (o często ogólnopolskim czy wręcz międzynarodowym charakterze) programy są organizowane przez wyższe uczelnie (np. Chatka Żaka i festiwal „Rozstaje Europy”) lub organizacje obywatelskie (np. kompleksowy program studiów i programów służących zachowaniu dziedzictwa kultury tradycyjnej Europy Środkowo-Wschodniej realizowany przez Fundację „Muzyka Kresów”, powstające inicjatywy w zakresie społecznych konsultacji i programów rewitalizacji urbanistycznej i architektonicznej przy okazji prac Towarzystwa Urbanistów Polskich czy lubelskiego SARP'u).

Dwa lubelskie uniwersytety to również szansa na rozwój badań związanych z planowaniem rozwoju oraz wykształcenie niezbędnych dla harmonijnego rozwoju miejskiej i regionalnej kultury profesji.

Należałoby zatem:

1. Umożliwić wszystkim podmiotom realizującym cenne z punktu widzenia miasta i regionu inicjatywy i programy kulturotwórcze dostęp do narzędzi i programów służących realizacji planowanej strategii rozwoju na zasadach jak najpełniejszych i najbliższych instytucjom organizowanym przez samorządy (np. poprzez otwarty konkurs na inicjatywy składające się na program „Lublin2016 – Europejska Stolica Kultury”, wspólny system promocji, etc.)
2. Powołać zespoły badawcze i robocze z udziałem reprezentantów właściwych administracji obu samorządów oraz wyższych uczelni i organizacji obywatelskich celem wypracowania strategicznych

i szczegółowych planów rozwoju dla poszczególnych obszarów problemowych z zakresu szeroko rozumianej polityki kulturalnej (np. rewitalizacja i rozwój urbanistyczny miasta, zasoby miasta i regionu mogące służyć rozwojowi kultury i turystyki, regionalny i miejski produkt turystyczny, dziedzictwo historyczne Lublina i dziedzictwo kultury tradycyjnej Lubelszczyzny jako oś programów rozwoju, etc.)

3. We współpracy z wyższymi uczelniami powołać programy edukacyjne w zakresie:
 - a. zarządzania w kulturze (pierwotnie w postaci cykli szkoleń, następnie programu studiów podyplomowych, a w konsekwencji także zaocznych i dziennych),
 - b. krytyki artystycznej (początkowo poprzez wsparcie specjalnych dodatkowych kursów w ramach studiów humanistycznych oraz możliwych związanych z tym konkursów i systemu promocji).

Instytucje wyznaniowe reprezentujące aż trzy różne konfesje to nie tylko najlepszy dowód na to, że wielokulturowy wizerunek Lublina jest więcej niż uzasadniony, to także szansa na włączenie tych instytucji i reprezentowanych przez nie wartości w konkretne programy rozwoju. Szczególnie dotyczyć to powinno programów związanych z badaniem, ochroną i prezentacją dziedzictwa i historii miasta i regionu. Bez odniesienia do tej sfery duchowości współczesnych mieszkańców Lublina nie sposób właściwie zrozumieć dynamiki tego miasta, sfery wartości go porządkujących i tkwiącego w nich potencjału.

Turystyka

Konstruując strategię rozwoju kultury w mieście i regionie z reguły przywołuje się pytanie o koszty z tym związane. Faktycznie trzeba założyć, że sfera wąsko rozumianej kultury (zarówno w sensie „miękkim” - programowym, jak i „twardym” - inwestycyjnym) będzie wymagała wydatkowania środków. W kontekście tak pojętej strategii należy jednak patrzeć na miasto i region jako cały organizm, gdzie inwestycje w jednym „sektorze” mogą przynosić beneficja w innym. W przypadku opisywanych w niniejszym dokumencie działań miejscem ich bezpośredniej „konsumpcji” powinna być przede wszystkim turystyka.

W tym sensie byłoby błędem nie skoncentrować się na odpowiednim przygotowaniu komplementarnej względem tej koncepcji strategii rozwoju turystyki w mieście. Na dzień dzisiejszy Lublin wydaje się bowiem słabo przygotowany w tym zakresie (brak ukierunkowanej promocji turystycznej, brak organizacji turystycznych, brak uzgodnionego zestawu produktów turystycznych czy szerzej – produktu regionalnego). Pozytywnym i bardzo obiecującym zjawiskiem w tym zakresie jest Klaster Restauratorów – nowocześnie pomyślana organizacja branżowa, której doświadczenia można próbować rozszerzyć na inne branże istniejące wokół turystyki. Organizacje tego typu będą też stanowić idealnych partnerów w realizacji Strategii2016, szczególnie w zakresie jej promocji na terenie miasta oraz wsparciu przy organizacji wydarzeń kulturalnych.

W sferze szeroko rozumianej turystyki pojawiają się kolejne pola do współpracy z prywatnymi przedsiębiorcami, którzy (jak np. lubelscy restauratorzy) często biorą na siebie ciężar organizacji kulturotwórczych działań i wydarzeń wybiegających niejednokrotnie poza wąsko rozumiane działanie nastawione na wyłącznie na podniesienie zysku. Ten nowoczesny styl myślenia oraz użycie synergicznego modelu klastra należy wykorzystać jako czynnik wzorotwórczy dla innych branż i dziedzin.

Narzędzia

1. Zreorganizowana administracja miejska (w tym właściwa ds. kultury, promocji, strategii i rozwoju, turystyki oraz edukacji).
2. Porozumienie i program współpracy z Władzami Regionalnymi.
3. Porozumienia i programy współpracy z miastami regionu.
4. Porozumienia i programy współpracy z wyższymi uczelniami.
5. Porozumienia i programy współpracy z organizacjami obywatelskimi.
6. Określenie metod i zasad współpracy z lubelskimi mediami.
7. System debat społecznych i środowiskowych bezpośrednich (w postaci cyklicznych spotkań, seminariów, etc.) oraz organizowanych przy udziale mediów.
8. Rady honorowe i programowe:
 - a. Rada Honorowa Lublin2016 (politycy, reprezentanci Kościołów i autorytety),
 - b. Rada Programowa (ludzie kultury, media, menedżerowie kultury),
 - podzespoły Rady.
9. Zespoły robocze, w zakresie:
 - a. promocji (z wiodącą rolą właściwych administracji miejskiej i regionalnej)
 - wewnętrznej (Lublin i region),
 - zewnętrznej,
 - możliwych rozwiązań dla zagadnień relacji inwestorskich,
 - b. produktu turystycznego,
 - c. inwestycji,
 - planowania,
 - realizacji,
 - d. pozyskiwania środków finansowych.
10. Konkursy na programy i przedsięwzięcia w ramach Strategii2016. Organizować je można w ramach planów zwiększania środków na finansowanie kultury przez miasto i region, nadając konkursom priorytety związane ze Strategią2016.
11. Wykorzystanie potencjału instytucji kultury poprzez zlecenie im realizacji odpowiednich elementów Strategii2016.
12. Zintegrowany system informacji o życiu kulturalnym miasta i regionu.

13. Zintegrowany system promocji (skupiający i porządkujący działania administracji właściwej ds. promocji, kultury, turystyki oraz programów takich jak „Strategia2016”, „Lublin – miasto wiedzy” i podobnych; niedopuszczalnym jest, aby jednostki te generowały wzajemnie znoszące się komunikaty).
14. Regularne (organizowane przez lub przy pomocy uczelni) i doraźne programy edukacyjne w zakresie zbieżnym z realizowaną strategią i jej poszczególnymi elementami.

W miarę rozwoju programu i współpracy z partnerami (regionem, uczelniami, organizacjami obywatelskimi, etc.), na początku roku 2008 **powinna zapaść decyzja o jednym organizmie koordynującym Strategię2016 i powołaniu w tym celu nowej instytucji kultury lub fundacji** (zasilanej środkami różnych administracji i podmiotów) lub też wyłonienie dwóch, trzech kluczowych instytucji kultury jako realizatorów wspólnych elementów Strategii2016, przy zachowaniu koordynującej i kontrolnej roli po stronie właściwych administracji miejskich i regionalnych (to ostatnie rozwiązanie jest jednak najmniej funkcjonalne i winno być zastosowane dopiero w sytuacji niemożności skorzystania z wcześniej wymienionych).

Finansowanie

Finansowanie tak wielowątkowego programu, jakim jest dziesięcioletni program rozwoju kultury w mieście i regionie, którego zwieńczeniem ma być tytuł Europejskiej Stolicy Kultury i 700-lecie nadania Lublinowi praw miejskich, siłą rzeczy musi wskazywać na różne źródła, z których część tylko pozostaje w bezpośredniej lub pośredniej zależności od administracji miejskiej. Należy jednak wyraźnie podkreślić, że rola miasta w tym zakresie nie wyczerpuje się do instrumentu najprostszego, a więc podniesienia współczynnika i kwoty, jaką miasto finansuje instytucje i przedsięwzięcia w zakresie kultury.

Rolą miasta powinno być tu także tworzenie okoliczności i mechanizmów sprzyjających pozyskiwaniu środków ze źródeł zewnętrznych, a w tym:

1. Programów UE, nastawionych zarówno na finansowanie zadań „miękkich” programowych, jak i „twardych” inwestycyjnych.
 - a. W tym zakresie już samo przygotowanie Strategii2016 jest działaniem istotnym,
 - b. miasto we współpracy z regionem powinno także stworzyć system wsparcia w zakresie przygotowywania i monitorowania realizacji programów i wniosków o dofinansowanie z funduszy europejskich.
2. Sektora komercyjnego, poprzez tworzenie specjalnych kompleksowych ofert sponsorskich.

Innowacyjną formą finansowania powinien być zintegrowany konkurs na najlepsze programy lub skoordynowany system konkursów organizowanych przez administracje miasta i regionu.

Uzyskanie tytułu Europejskiej Stolicy Kultury i ważniejsze daty z tym związane

Dla zapewnienia skuteczności działania należy rozważyć wyodrębnienie zadań, których celem jest działanie promocyjno-perswazyjne nastawione na samo uzyskanie tytułu Europejskiej Stolicy Kultury. Zespołem roboczym wyłonionym w tym celu mógłby powinien pokierować specjalista, którego zadaniem będzie doprowadzenie do tego tylko celu.

Ważniejsze daty

- 29 listopada 2007 zakończenie prac nad nowym wizerunkiem miasta Lublina, powstanie identyfikacji wizualnej „Lublin2016 – Europejska Stolica Kultury”, ruszają prace nad wdrożeniem kampanii promocyjnej Lublina jako kandydata do tytułu „Europejskiej Stolicy Kultury”
- 10 stycznia 2008 rozpoczęcie naboru wniosków konkursowych na najlepsze przedsięwzięcia kulturalne w Lublinie – mieście kandydującym do tytułu „Europejskiej Stolicy Kultury”
- 31 grudnia 2008 Lublin jest gotowy do złożenia wniosku w konkursie o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury
- 31 grudnia 2009 ostateczny możliwy termin ogłoszenia przez Polskę naboru wniosków w ramach konkursu o tytuł Stolicy Kulturalnej Europy (najpóźniej 6 lat przed rozpoczęciem obchodów, a zatem termin może być wcześniejszy, co spowoduje także przybliżenie w czasie następnej pozycji)
- 31 października 2010 ostateczny możliwy termin składania wniosków w konkursie
- 31 grudnia 2011 ostateczny możliwy termin nominacji przez Polskę jednego wybranego miasta do tytułu Europejskiej Stolicy Kultury (następuje po tym formalne zatwierdzenie tej nominacji przez Radę Unii Europejskiej po otrzymaniu opinii Parlamentu)

Konkluzja – Lublin miasto z uczuciem

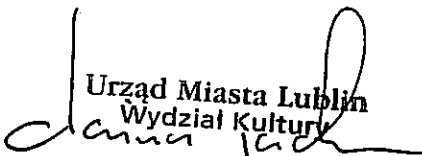
Raport powyższy stanowi zarys obserwacji i kierunków, w jakich podążać może miasto i region planując swój rozwój. Jeśli jego podstawowe tezy zostaną uznane za zręby strategicznej wizji miasta Lublina, to należy uzupełniać go stopniowo o dalsze, bardziej szczegółowe obserwacje i programy działania.

Z przeprowadzonych rozmów z liderami życia kulturalnego i społecznego wyłania się obraz miasta o znacznym, ale niedoinwestowanym kapitale społecznym, który zagrożony jest dalszym drenażem (ucieczką do innych miast w poszukiwaniu możliwości realizacji swoich celów lub za granicę w poszukiwaniu zarobku).

Wobec nie znanych jeszcze perspektyw rozwoju miasta w innych kierunkach (przemysł, technologie), przy opisanych w raporcie sprzyjającym potencjale miasta i regionu, które swoim „przemysłem” może uczynić turystykę, przyjęcie zaproponowanego tu modelu kultura-wiedza-turystyka jako koła zamachowego rozwoju wzajemnie wspierających się sfer powinna być przekonująca. W ramach takiej koncepcji kultura i skoncentrowane wokół niej ścieżki rozwoju stać się może zarówno szansą na zachowanie i wzmocnienie kapitału społecznego jak i stworzenie spójnego wehikułu dla wizerunku i promocji miasta.

Szczególną uwagę poświęcić należy stworzeniu systemów i mechanizmów skutecznej koordynacji planów i działań na styku promocji miasta i regionu oraz kompleksowych programów rozwoju takich jak opisywany w tym dokumencie lub np. program „Lublin – miasto wiedzy”.

Jeśli próbować by syntetycznie zestawić wszystkie wartości, jakie ujawniły się w obserwacji uczestniczącej, która była jednym z narzędzi powstawania tego raportu, Lublin i jego społeczność wyróżnia się na tle innych miast, jako ta, która wysoko waloryzuje wartości duchowe, a miarę jakości życia sytuuje wewnątrz a nie na zewnątrz człowieka. Obserwacja ta może być podstawą dostrzeżenia potencjału w zjawiskach i wartościach często postrzeganych jako obciążenia: refleksyjności (przestrzeni dla refleksji), prowincjonalności, spokojniejszym tempie życia. Pozytywne waloryzowanie tych zjawisk musi być jednak poparte świadomą strategiczną decyzją. W każdym jednak wypadku należy jednak zabiegać o jak najgłębszą harmonię przyjmowanych rozwiązań z energią społeczną możliwą do wyzwolenia oraz włączenie w projektowanie i realizację Strategii2016 z jak największą liczbą obywateli i środowisk miasta i regionu. Od nich bowiem i od tego, czy uznają oni ten plan za swój własny zależeć będzie jego powodzenie.

Urząd Miasta Lublin
Wydział Kultury

Dariusz Jachimowicz
DYREKTOR

ZAK. NR 2

Deklaracja o współpracy Samorządu Miasta Lublin i Samorządu Województwa Lubelskiego w ramach Strategii „Lublin – Europejska Stolica Kultury

Jeden z ojców założycieli Unii Europejskiej Jean Monnet, pod koniec życia stwierdził, że gdyby jeszcze raz mógł podjąć to dzieło, zacząłby od kultury. Patrząc z perspektywy naszej polskiej historii wiemy, że kultura może mieć dla wspólnoty moc ocalającą. Dzięki niej właśnie ocalał nasz język, nasza tożsamość, nasze umiłowanie wolności. W kulturze zaklęta jest jednak także nasza przyszłość.

Stojąc u progu wielkiego planu modernizacyjnego obejmującego wiele dziedzin naszego życia, chcemy nawiązać do tej myśli i zadbać o jak najlepsze wykorzystanie naszego potencjału kulturowego, siły duchowej człowieka, która jest ostatecznie źródłem witalnym każdej cywilizacji.

Już od teraz chcemy wspólnie tworzyć dobry klimat i narzędzia dla jak najlepszego wykorzystania twórczego potencjału mieszkańców województwa lubelskiego i Lublina.

Im więcej zainwestujemy teraz w jak najlepsze wykorzystanie naszego potencjału kulturowego, a w tym i kapitału społecznego, tym większe efekty osiągniemy w innych dziedzinach: przedsiębiorczości, infrastrukturze, rozwoju gospodarczym i promocji naszych wspólnych osiągnięć.

Województwo lubelskie i będące jego stolicą Miasto Lublin, potwierdzają niniejszym wolę, aby w bliskiej współpracy dwóch samorządów przygotować dziesięcioletni program, który doprowadzi do uzyskania przez Lublin tytułu Europejskiej Stolicy Kultury w roku 2016.

Stawiamy sobie za cel nie tylko zwycięstwo w konkursie o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury, ale zobowiązujemy się zrobić wszystko, aby tytuł ten był w każdej sferze życia i rozwoju całkowicie uzasadniony, a uwolniona w ten sposób twórcza energia Obywateli znalazła jak najlepsze warunki do rozkwitu."